

VOOR U VERZAMELD UIT 31 600 EDITIES VAN DE “GAZETTE VAN GENT”

DE MONUMENTALE GROEPEN “HET ROS BEYAERT”, “KRACHT, SCHOONHEID EN WIJSHEID” EN HET “MILJOENENKWARTIER”

29 januari 1910

De stad Gent staat aan de *Naamloze Maatschappij der Wereldtentoonstelling* gratis de gronden af die haar toebehoren en gelegen zijn tussen de Kortrijksesteenweg, de Zwijnaardsesteenweg, de Sint-Pietersaalstraat en de ijzeren weg Brussel-Oostende.

Op het terrein zullen alle werken mogen worden uitgevoerd die haar onderneming van nut kunnen zijn. Op het einde van 1914 worden de gronden aan de stad terugggegeven in de toestand waarin ze zich nu bevinden, zonder schade-loosstelling, noch tegemoetkoming van welke aard ook.

6 augustus 1910

Er is beslist dat de definitieve plans van de *Wereldtentoonstelling*, opgemaakt door de bouwkundige Oscar Van de Voorde, voor oktober zullen aanvaard worden. Tegen die tijd wordt heel het terrein met paaltjes afgetekend, zodat het publiek dat er wordt toegelaten, zich ter plaatse een juist denkbeeld zal kunnen geven van de uitgestrektheid van de onderneming.

11 februari 1911

Het algemeen plan van de *Wereldtentoonstelling* zal binnenkort openbaar worden gemaakt. Een 900 meter lange en 40 meter brede laan zal het grootste deel van de gronden doorlopen en een prachtig vergezicht opleveren. Een andere dreef zal rechtstreeks de verbinding maken tussen de hoofdingang aan de Kortrijksesteenweg en het *Paleis der Schone Kunsten* ter hoogte van de Krijgslaan en onder meer een waterkasteel bevatten. Op het kruispunt van de beide lanen zal een monumentale beeldengroep worden opgericht.

21 juni 1911

Het *Inrichtend Comité van de Wereldtentoonstelling* heeft de heer Aloïs De Beule, beeldhouwer alhier, in samenwerking met de beeldhouwer Domien Ingels, gelast met het vervaardigen van een maquette voor een monumentale groep, die het *Ros Beyaert* moet voorstellen, omgewerkt tot fontein, om geplaatst

te worden in de hof aan de hoofdingang van de hallen.

Wij waren heden in de gelegenheid de maquette in het werkhuis van de heer De Beule te zien. Het ontwerp is zeer gelukkig, zowel van opvatting als van uitvoering.

Op een groot rotsblok staat het *Ros Beyaert* in steigerende houding. Op zijn rug bevinden zich de *Vier Aymonszonen*, de ene gewapend met een slinger, de andere met pijl en boog, de derde met een speer en de vierde met een bijl, waarmee zij reeds een aantal aanvallers neervelden. Alles is op zulke wijze geordend, dat het op een aangrijpende manier de legende voorstelt.

De groep zal acht meter hoog zijn en worden uitgevoerd in gebronsde pleisterkalk. De rots welke moet dienen als voetstuk zal komen te staan in het midden van een grote vijver, waaruit allerlei grillige fonteinen zullen ontspruiten.

Geplaatst voor de eerste grote hal van de tentoonstelling zal de groep van de heren De Beule en Ingels stellig een grote indruk maken.

13 december 1911

De *Handels- en Nijverheidskring* hield zijn algemene vergadering en de heren Coppieters en Casier van het *Inrichtend Comité van de Wereldtentoonstelling* verstrekten inlichtingen aan de leden. Het *Feestpaleis* in het park van de citadel zal in duurzame materialen worden opgericht. Er is ook sprake van hetzelfde te doen voor het *Paleis der Schone Kunsten* aan het uiteinde van de Erelaan, kant van de Zwijnaardsesteenweg. Het schepencollege is immers na de tentoonstelling voornemens van het kwartier een prachtwijk te maken en dan zou zulk een imposant gebouw er bijzonder wel geplaatst zijn.

Ook werd de mening naar voor gebracht, de standbeelden, fonteinen en groepen in pleister gaarne in brons te zien uitvoeren, om er na de tentoonstelling het park of de stad mee te versieren. De heer Coppieters schatte de uitgaven daarvoor op 250 000 frank.

De monumentale fontein van de heer Julius Van Biesbroeck symboliseert de tentoonstelling door een atleet welke de *Kracht* verbeeldt, met rechts de ene hand aan een vrouw, de *Schoonheid* en de andere reikend aan een beeld, de *Wijsheid*. In pleister zou dat 35 000 frank kosten, in duurzaam materiaal 100 000 frank. Zij zou komen te staan in het midden van een laan die de *Avenue des Nations* in de tentoonstelling van Brussel zou vervangen.

Middelen om de onkosten te bestrijden zijn onder andere de plaatsgelden van de tentoonstellers, de ontvangsten van de bezoekers en een financiële verrichting waarover thans nog niet mag worden uitgewijd. Gent moet een krachtige poging doen om op de hoogte te blijven van Brussel, Antwerpen en Luik en niet af te dalen tot de rang van Brugge en andere steden.

27 januari 1912

Het *Uitvoerend Comité* nam het besluit om het *Ros Beyaert* en de *Vier Heemskinderen* van de heren De Beule en Ingels in brons te doen gieten.

21 februari 1912

De groep van de *Vier Heemskinderen* die bestemd is om de hoofdlaan van de tentoonstelling te versieren, is in de werkhuizen van de beroepsschool Carels nagenoeg vervaardigd. Weldra zal de groep worden bestreken met een laag pleister en dan een eerste maal gegoten.

12 juni 1912

De werken aan de *Wereldtentoonstelling* gaan goed vooruit. De grote vijver, thans gemaakt in de Erelaan voor het gedenkteken *Kracht, Schoonheid en Wijsheid* van Julius Van Biesbroeck junior, is nagenoeg voltooid. Thans wordt druk gewerkt aan het voetstuk. Ook het grondplein voor de *Vier Heemskinderen* wordt gereed gemaakt.

13 oktober 1912

In de laatste dagen is er bijzonder veel gewerkt op de terreinen van de tentoonstelling. In de grote Erelaan legde de stedelijke beplantingsdienst lange en zeer keurige bloembedden aan. Werklieden van de waterleidingsdienst plaatsen een net van buizen van allerlei diameter om het noodzakelijke water voor de fonteinen en de brandweerdiensten te kunnen aanbrengen.

1 november 1912

De monumentale groep van de heer Van Biesbroeck, bestemd om geplaatst te worden op het voetstuk van het waterkasteel aan het uiteinde van de Erelaan, is voor de helft voltooid en bevindt zich in het werkhuis van de kunstenaar, op de koer van de bakkerij *Vooruit* aan de Nijverheidskaai, rechtover het stedelijk gasgesticht.

Het kunstwerk dat door het *Algemeen Bestuur* voor de *World's Fair* werd besteld, strekt zich in rechte lijn uit over een lengte van 25 meter en zal 75 beelden bevatten. De grootste figuren meten 2,10 meter.

Het bestaat eigenlijk uit drie delen. Het middendeel brengt hulde aan de vooruitgang op alle gebied, bij middel van drie prachtige figuren, die de *Kracht*, de *Schoonheid* en de *Wijsheid* verbeelden. Op de twee zijpanelen wordt door zeer dichterlijke voorstellingen aan de ene kant de hulde verpersoonlijkt aan de werkers van de nijverheid, de kunsten en de wetenschappen, aan de andere kant deze van de landbouw en aanverwante vakken.

Het eerste deel is voltooid. Wat een leven, wat een beweging in dat gewrocht!. Kinderen en grote personen brengen lauriertakken en lover aan om de *Kracht*, de *Schoonheid* en de *Wijsheid* te kronen. Hier dreigt een man onder het gewicht van de vracht uit te glijden, daar strekt een andere de armen uit om hem te steunen.

Naast het kranig beeld van een werkman en een werkvrouw die het vaandel van de zegepraal naar de drie middenbeelden uitsteken, zingt een kinderschaar de lof van de *Arbeid* en de *Vooruitgang*.

Het tweede deel, waaraan nog moet begonnen worden, stelt volgens het ontwerp de *Hulde aan de Vooruitgang* voor, door werklieden van alle landbouwakken. Indien dit gedeelte onder opvatting en uitvoering even goed slaagt als het eerste, zal Gent een kunstgeheel bezitten dat gerust mag aangehaald worden naast de *Mensenstrijd* van Jef Lambeaux en andere standaardwerken van onze beste beeldhouwers.

Het ware te wensen dat het werk van de heer Van Biesbroeck bestendig wordt door het in brons te doen gieten, om tot sieraad te blijven dienen van de plaats waar het ter gelegenheid van de *Wereldtentoonstelling* zal worden opgericht en dit plein later behouden blijft als *Plaats van de Wereldtentoonstelling van 1913*, midden de rijke wijk die daar weldra zal tot stand komen.

Het publiek zal maandag en dinsdag van 9 uur tot 's middags en van 2 tot 5 uur het kunstgewrocht mogen bezichtigen in het werkhuis van de beeldhouwer.

8 november 1912

De eerste helft van het monumentaal gedenkteken van de tentoonstelling dat werd toevertrouwd aan de heer Julius Van Biesbroeck, is gisteren naar het terrein gebracht om op het voetstuk te worden geplaatst aan het uiteinde van de Erelaan, nabij het *Paleis der Schone Kunsten*. Het zal bij middel van stro en dekzeilen tegen de guurheden van het weder worden beschut.

25 december 1912

De middengroep *Kracht, Schoonheid en Wijsheid* van de kunstenaar Van Biesbroeck junior, wordt later in brons uitgevoerd. De kosten worden geschat op 9000 frank. Het schepencollege heeft de plaats nog niet bepaald waarheen de groep na de tentoonstelling zal worden overgebracht, evenmin als voor het *Ros Beyaert* van de heren De Beule en Ingels, dat insgelijks in brons zal worden gegoten.

22 maart 1913

Men is begonnen aan het opstellen van het *Ros Beyaert* en de vier Heemskinderen, het groots kunstgewrocht van de heren Ingels voor het paard

en De Beule voor de vier mensfiguren.

De groep is geplaatst midden de ronde vijver van de Erelaan, tussen de burelen van het *Algemeen Bestuur* en deze van de post, politie, brandweer, enz.

25 maart 1913

Het tweede deel van het verheven beeldhouwwerk *Verheerlijking van de Arbeid en de Wetenschap*, vervaardigd door de heer Van Biesbroeck junior, zal zondag en maandag aanstaande openbaar tentoongesteld zijn in zijn werkhuis aan de Nijverheidslaan.

20 april 1913

Aan het *Ros Beyaert* wordt het voetstuk voltooid waarop de krijgers moeten uitgestrekt liggen welke onder de slagen van de vier Heemskinderen zijn gevallen. De prachtige ruitergroep zal er stellig veel bij winnen. Op de vier grote voetstukken middenin de leuning van de vijver zijn de zeepaarden en zeekoeien van de befaamde beeldhouwer Dubar geplaatst.

De indrukwekkende groep van de heer Van Biesbroeck is thans ook in zijn geheel opgesteld.

26 april - 3 november 1913

Periode van de *Wereldtentoonstelling* van Gent.

6 november 1913

In een interview met de drukpers verklaarde de heer Coppeters dat er inzake de *Wereldtentoonstelling* een tekort zal zijn van 2,5 tot 3 miljoen frank. Aan de stad wordt echter een prachtig Feestpaleis van 3 miljoen gelaten, gebouwd in duurzame materialen. Het tekort is dus grotendeels aangevuld.

Maar dat is niet alles. Ook dient rekening gehouden te worden met de meerwaarde die de gronden van de tentoonstelling bekomen hebben. Men zou de Erekoer met de prachtige waterval en de kunstwerken van Van Biesbroeck, Ingels en De Beule kunnen behouden. Daar omheen zullen weldra statige villa's verrijzen.

9 november 1913

In de hovingen van de Erekoer is men druk doende met het wegbrengen van de kostelijke planten en de bedrijvigheid is er zeer groot. Men heeft reeds gesproken van na het sluiten van de *Wereldfoor* de prachtige beeldengroep *Het Ros Beyaert* van de heren De Beule en Ingels over te brengen naar de Maria-Hendrikaplaats. Men kan in heel de stad geen betere locatie vinden.

27 februari 1914

De afbraak van de hallen gaat steeds verder. Men is volop bezig aan het *Paleis der Schone Kunsten*. Voor het grootste gevaarte, de koepel van de hoofdingang, zal gewacht worden op gunstiger weer.

Tijdens de *Wereldtentoonstelling* werd de wens uitgedrukt dat de Erekoer met de prachtige groep van het *Ros Beyaert* en de monumentale waterkom met zijn schone beelden, zou behouden blijven. Wij zijn gelukkig te vernemen dat dit tenminste voorlopig het geval zal zijn.

2 juni 1914

Het zal nog enige tijd duren vooraleer alles op het terrein van de gewezen *Wereldfoor* weggebroken is en de grond weer in straten kan verkaveld worden. In afwachting van een bepaalde beslissing zal de Erekoer met de vier Heemskinderen en het kunstgewrocht van de heer Van Biesbroeck behouden blijven.

28 juli 1914

In de zitting van de bevoegde gemeenteraadscommissie werd met slechts twee tegenstemmen besloten het verheven beeldwerk van de fontein *Kracht, Wijsheid en Schoonheid*, op de achtergrond van de Erekoer geplaatst, in brons te doen gieten. De uitgave wordt begroot op 80 000 tot 90 000 frank.

De twee groepen, in pleister uitgevoerd en geschilderd, hebben geleden door de guurheid van de lucht. Wil men ze bewaren, dan moet men ze binnenkort doen gieten.

Het schepencollege denkt dat de kunsthoedanigheden van het werk en de plaats dat dit monument inneemt op het uiteinde van de Erekoer een gunstig advies rechtvaardigen, op voorwaarde dat de staat voor de helft tussenkomt, volgens de gewone toelagen bij de aankoop van kunstwerken.

Het stelt eveneens voor de middengroep te vervangen door dezelfde beelden, op grotere schaal uitgevoerd. Men is het algemeen eens om de ongelijke verhouding vast te stellen tussen deze groep en de verheven beeldwerken van het grondstuk.

De commissies van financiën en schone kunsten hebben zich bij deze zienswijze aangesloten. Verscheidene leden hebben de wens uitgedrukt dat eerst de tussenkomst van de staat moet verkregen zijn vooraleer het werk te ondernemen.

De prijzen door twee gieterijen voorgesteld zijn onaanneembaar. Men zou elders moeten onderhandelen, teneinde een merkelijke vermindering te bekomen. De stad zal rechtstreekse gesprekken voeren met de gieterij.

Het contract zal de hoedanigheid van het kanonbrons vaststellen. De kunstenaar zal de twee groepen gereed moeten maken om gegoten te worden en de

gieter bijstaan. Hij moet de ontbrekende of beschadigde delen herstellen en de middengroep met de drie hoedanigheden vervangen door een exemplaar in brons.

Deze verandering dient te geschieden zonder onkosten voor de stad. De kunstenaar mag vrij beschikken over de groep welke thans aan de fontein is geplaatst.

De Erekoer met zijn vijver en zijn waterval wordt behouden. De gronden rond het bassin zullen verkaveld worden om er villa's of huisjes met tuintjes op te bouwen.

4 augustus 1914

De Europese oorlog brak uit. Duitsland verklaarde de oorlog aan België, Frankrijk, Engeland en Rusland. Duitse troepen vielen aan de oostgrens België binnen. Gent werd op 12 oktober bezet.

5 augustus 1914

In de zitting van de stedelijke raad van 3 augustus legde de heer burgemeester een verklaring af aangaande het gevaar voor het vaderland, omwille van de oorlog. Er zal gezorgd worden voor de families die getroffen zijn door het binnenroepen van de vaders en de zonen, alsook voor maatregelen tegen de economische crisis die noodlottig moet volgen.

De kredieten voor het halfverheven beeldhouwwerk in de Erelaan zullen gebezigd worden voor de noodlijdenden. Dit initiatief verwierf de algemene goedkeuring van de raadsleden.

6 februari 1915

Sedert de oorlog is uitgebroken wordt er zelden of nooit meer gesproken over de prachtige *Wereldtentoonstelling* welke in 1913 gedurende meer dan zes maanden miljoenen mensen uit alle delen van de wereld naar de Kortrijksepoort lokte.

Door degenen die zich de moeite niet getroosten eens te gaan wandelen langs de oude terreinen wordt in het algemeen gedacht dat de laatste sporen verdwenen zijn. Dat is volkomen mis. Er heerst aldaar nog een zekere bedrijvigheid. De heer ondernemer Schauwvlieghe is met een ploeg werklieden bezig, het schone, artistieke gebouw af te breken in de nabijheid van het *Ros Beyaert*, waarin de burelen van het *Uitvoerend Comité* waren gevestigd. De ijzeren geraamten, gebinten en al de kepers en planken welke voortkomen van de Belgische, Franse en Engelse paviljoenen, het *Paleis der Schone Kunsten*, enz. liggen opgestapeld op de gronden tussen de Sint-Pietersaalststraat en de spoorwegviaduct.

18 maart 1915

Sinds enige dagen werkt een gans legioen arbeiders vol geestdrift op de braakliggende gronden te Sint-Pieters-Aalst, welke aan de stad toebehoren en kunnen gebezigd worden voor de akkerbouw en de groententeelt. Het gewezen terrein van de *Wereldtentoonstelling* is in loten verdeeld en meer dan 120 aanvragers hebben reeds een stuk bekomen, dat zij tot 31 december mogen bebouwen.

27 april 1915

Op voorstel van het schepencollege wordt besloten dat men de bas-reliëfs die de groep *Kracht, Schoonheid en Wijsheid* omringen zal versterken, teneinde ze te kunnen wegnemen en bergen. Dit beeldhouwwerk in pleister is reeds zeer geschonden en zou binnen korte tijd helemaal vervallen indien het aan de lucht blijft blootgesteld.

De groep zelf zal voorlopig bewaard worden op de plaats waar hij zich bevindt. Het bassin zal insgelijks blijven. De waterval is afgeschaft bij gebrek aan de nodige machines. De trappen die het water naar de kom voerden zullen desgevallend worden benut voor bloemversieringen.

26 april 1916

Het schepencollege heeft het plan vastgesteld voor de geschiktmaking en het openen van straten in het kwartier tussen de Kortrijkse- en Zwijnaardsesteenwegen, op de gronden van de gewezen *Wereldtentoonstelling* en zal het aan het gebruikelijk onderzoek onderwerpen.

1 - 11 november 1918

De Duitse bezetter trok zich uit Gent terug.

17 december 1918

De benamingen van verschillende straten zullen worden gewijzigd. Eén der voorstellen betreft de Grondwetplaats op het terrein van de gewezen *Wereldfoor*. Deze zal voortaan Graaf de Smet de Naeyerplaats heten.

17 maart 1919

Op het ogenblik dat de oorlog uitbrak had men nog niet gedaan met de ontruiming van de gronden tussen de Kortrijksesteenweg en de Krijgslaan waarop onze *Wereldtentoonstelling* van 1913 was opgericht geworden en waar zich het *Ros Beyaert* en de *Arbeidsfontein* bevinden.

De plaatselijke commissie van gedenkgebouwen is door het schepencollege gelast met de taak, die gronden te benutten ter verfraaiing van de wijk en gaat een wedstrijd openen nopens dit ontwerp, dat menig bouwkundige zal aantrekken.

Men dient natuurlijk niet meer te denken aan de oprichting van monumentale gebouwen en paviljoenen welke van geen nut zijn, maar men zou de zuilenrij en de zijdelingse galerijen kunnen behouden zoals ze waren tijdens de tentoonstelling. De stad zou die zelf kunnen bouwen ofwel opleggen aan de kopers van bedoelde gronden.

Achter de fontein zouden de galerijen deze van het *Paleis der Schone Kunsten* in herinnering brengen, overdekt met een boog en versierd met de symbolische groep die het plein beheerst. Iets in de zin van het Jubelpark te Brussel, maar minder groot.

Achter de zuilenrijen en galerijen zouden de stadsgronden verkocht worden om er villa's te bouwen, omgeven door tuinen met hoogstammige bomen, waarmee de plaats rondom versierd zou wezen.

Dit gezamenlijk geheel zou de schoonste herinnering uitmaken aan onze *Wereldtentoonstelling*. Ons volk zal het jaar 1913, waarop Gent zich voordeed als één der grootste steden ter wereld, niet vergeten.

28 december 1922

Men is begonnen met de aflijning van de Maria-Hendrikaplaats, welke thans hervormd wordt tot een ronde tuin, waar omheen de tramrijtuigen zullen rijden. Dit tamelijk groot plein zal met twee rijen bomen worden beplant en voorzien zijn van zitbanken. Gebeurlijk kunnen er ook bloemperken worden aangelegd.

Wordt het wenselijk en mogelijk geacht, dan zou in het midden van dit plein een groot monument kunnen opgericht worden, misschien het *Ros Beyaert*, dat thans als verloren staat op de vervallen Erekoer van de gewezen *Wereldtentoonstelling*. Het massieve kunstgewrocht zou zeker bijdragen om de ledigheid van de uitgestrekte plaats te helpen aanvullen.

26 april 1923

Op voorstel van de heer burgemeester zullen de pleinen en straten tussen de Sint-Pietersaalststraat en de Musschestraat de volgende benamingen dragen:

- *Onafhankelijkheidslaan*: de dreef tussen de samenloop van de Kortrijksesteenweg met de Musschestraat en de vereniging van de steenweg met de Sint-Pietersaalststraat;
- *Congreslaan*: van de Graaf de Smet de Naeyerplaats tot het midden van de Onafhankelijkheidslaan;

- *Fleurusstraat*: van de Graaf de Smet de Naeyerplaats tot de Sint-Pietersaalststraat, rechtover de kerk;
- *Jemappestraat*: van de Graaf de Smet de Naeyerplaats tot de Musschestraat, in de verlenging van de Fleurusstraat;
- *Vaderlandstraat*: evenwijdig aan de Sint-Pietersaalststraat en de Onafhankelijkheidslaan, in verbinding met de Krijgslaan;
- *Graaf de Smet de Naeyerplein*: het deel van de Erekoer der gewezen *Wereldfoor* tussen de Krijgslaan en de Congreslaan.

6 februari 1925

De gemeenteraad zal zich binnenkort moeten bezighouden met het geven van een vaste bestemming aan de stadsgronden die het oud tentoonstellingsterrein van 1913 uitmaken en aan deze voor de kerk van Sint-Pieters-Aalst.

Er zijn veel aanvragen door kopers, maar er moet vooraf een besluit genomen worden om te weten of de stad zal verkopen per lot, zoals thans gedaan wordt met de andere stadsgronden, ofwel ze in blok zal afstaan aan de één of andere groep speculanten die ze zou uitbaten.

Zowel in het voordeel van de ene als van de andere oplossing zijn er ernstige beweegredenen. Ontdoet de stad zich in blok van dit onroerend kapitaal, dan kan de prijs ervan ineens worden ontvangen en aan dringende ontwerpen worden uitbesteed.

Wellicht zou het een beter bewijs van goed bestuur zijn, de gronden per lot te verkopen en de inkomsten te verdelen over verschillende financiële termijnen, naarmate de kopers zich aanbieden.

Hoe de lanen en straten van deze wijk worden aangelegd zal natuurlijk afhangen van het te nemen besluit, naargelang de stad de eigenaar is of iemand anders, die dan kan beslissen over de verdeling en de aanleg, naar zijn inzichten betreffende de schoonste en aangenaamste oplossing, zonder de voordeligste kant van de zaak uit het oog te verliezen.

29 augustus 1925

In de diensten van de heer Siffer, schepen van openbare werken, konden we kennis nemen van het plan om buiten de Kortrijksepoort een *villa-kwartier* aan te leggen. De stadsgronden waarop in 1913 de *Wereldtentoonstelling* gehouden werd zijn ongeveer 9 ha groot en thans als openbare wandelplaats aangelegd.

Weldra gaan ze door de stad verkocht worden. Het bouwen op deze gronden zal echter aan bijzondere voorwaarden onderworpen zijn. Op de gedeelten welke het verst van de Erekoer verwijderd zijn zal de bebouwing langs gewone straten gesloten geschieden, dus met alle huizen zonder tussenuitruimten naast elkan-

der, doch het gedeelte rond de Erekoer zal bestaan uit villa's die ten hoogste per twee mogen verbonden zijn, door tuinen omringd. De grote waterkom zal men in een diepliggend perk omvormen.

Hier wordt dus een wijk ontworpen die, wanneer hij voor een merkelijk gedeelte zal voltrokken zijn, ook wel het *rijk kwartier* zal genoemd worden.

30 januari 1926

De heer schepen Siffer heeft aan de stedelijke raad de wijzigingsplans onderworpen van de Erekoer der *Wereldtentoonstelling*, thans de Graaf de Smet de Naeyerplaats. Het bassin met het *Ros Beyaert* en het architectonisch motief op de achtergrond zullen behouden en hersteld worden.

Daar omheen worden terreinen voorbehouden voor villa's, omgeven door hovingen. De tuintjes langs de Kortrijksesteenweg zullen op een middendreef uitlopen welke met bomen wordt bezet. Dat wordt de Congreslaan, 60 meter breed. Ze zal leiden naar het middenmotief van het bassin. In die omgeving zal men karakteristieke woningen oprichten.

In de Sint-Pietersaalstraat en andere zijstraten zal er plaats zijn voor meer eenvoudige woningen, maar waarvoor tuintjes zouden worden aangebracht. Op de Krijgslaan zullen eveneens villa's worden gebouwd. Het gezamenlijke zal een echte oase van rust en sierlijkheid uitmaken.

24 februari 1926

In de zitting van de gemeenteraad verklaarde de heer Stockman dat de geschiktmaking van het kwartier Sint-Pieters-Aalst geen haast vergt.

De heer Schauwvlieghe zei dat er crisis heerst in de bouwnijverheid en door de nodige veranderingen welke de gewezen tentoonstellingsterreinen zouden ondergaan, werk kan bezorgd worden aan een groot getal arbeiders.

12 maart 1926

De gemeentelijke commissies van openbare werken en financiën hebben onder voorzitterschap van de heer Siffer in het stadhuis zitting gehouden. Hoofdzakelijk werd gehandeld over de aanleg van de villawijk op de stadsgronden rond de Erekoer van de gewezen *Wereldtentoonstelling*.

Vooraf de manier van bouwen werd besproken. Men kwam tot een akkoord en binnenkort zal de verkaveling van de gronden kunnen aanvangen.

13 april 1926

Op voorstel van de heer Siffer werd door de raad het politiereglement goedgekeurd op de wegen en bouwwerken betreffende de wijk Sint-Pieters-Aalst en het te koop stellen van stadsgronden op de Graaf de Smet de Naeyerplaats.

20 september 1926

Niettegenstaande de ongunstige omstandigheden in de bouwnijverheid is de bedrijvigheid te Gent nog niet veel afgenomen. Zo werden in augustus laatstleden nog 34 toelatingen tot bouwen afgeleverd, lopende over 40 huizen.

Bijna de helft wordt opgericht in de nieuwe straten en lanen in de buurt van de Sint-Pietersstatie. Daar verrijst een wijk die wat betreft de luchtigheid der straten en de architectonische waarde van de woningen bijzonder gunstig afsteekt tegenover tal van andere stadswijken die dagtekenen uit de tweede helft van de vorige eeuw.

14 augustus 1929

Er wordt thans veel gebouwd in de buurt van de statie Gent-Sint-Pieters en het is opvallend hoe de nieuwe architectuur er voor kleine en grote burgerswoningen veel meer wordt toegepast dan bijvoorbeeld te Brussel of te Antwerpen.

13 januari 1930

In december 1929 werden 22 toelatingen tot bouwen van huizen afgeleverd, waarvan 10 voor de negende wijk, voornamelijk in het nieuwe kwartier van Sint-Pieters-Aalst.

20 april 1930

In de nieuwe wijk van de Kortrijksepoort zullen alle gronden weldra bebouwd zijn. Het is "*plezierig*" voor de wandelaars, in de Woeringenstraat een "*openluchtgarage*" te zien. Daar treft men gedurende de dag en de nacht op straat verhuiswagens aan. Deze dienen misschien tot schuilplaatsen voor de menigte kwaaddoeners die de nieuwe wijk leegstropen of om er de nachtpolitie een dutje te laten in doen !...

6 juni 1931

In de maand mei werden 16 toelatingen tot bouwen verleend, waarvan 10 in de negende wijk.

17 juni 1932

De bewoners van de wijk Sint-Pieters-Aalst klagen algemeen over de bevulde toestand van de fontein aan het *Ros Beyaert*, tot grote schande van Gent.

De huizen en tuinen worden met veel zorg onderhouden, maar het gedenkteken van de voormalige *Wereldtentoonstelling* is een echte vuilnisbak. De nabije vijver heeft sinds lange tijd geen water meer gezien en ligt vol smerigheid.

De openingen van de fontein zelf dienen nog slechts voor spinnen en andere parasieten.

Toen wij bezoek kregen van in de vreemde wonende familieleden en kennissen en wij hen de mooiste gebouwen van de stad hadden getoond, leidden wij hen ook tot aan het *Ros Beyaert*. Helaas, daar werden onze oog- en neusorganen fel op de proef gesteld en wij keerden liever snel op onze stappen terug. Wij rekenen op een zo gauw mogelijke opruiming van dit stort!

28 december 1933

Dinsdagavond hebben onbekende straitschenders in de openbare beplanting van de Graaf de Smet de Naeyerplaats, langs de kant van de Jemappestraat een schone sparreboom aan de grond afgezaagd en gestolen. Een onderzoek is ingesteld.

26 februari 1934

Een onderzoek van commodo en incommodo is geopend betreffende de opening van twee nieuwe straten van 12 meter breedte, enerzijds tussen de Pacificatielaan en de Sint-Pietersaalstraat, anderzijds op private gronden tussen de Kortrijksesteenweg en de eerst vermelde nieuwe straat.

23 juni 1934

Door de stedelijke overheid werd een bezoek gebracht aan de plaats waar het *Ros Beyaert* zich bevindt. Het stadsbestuur was vergezeld van de kunstenaar de heer Domien Ingels, die het werk aldaar uitvoerde en van de heer Bourgeois, bestuurder van de beplantingsdienst.

Het bezoek had voor doel de mogelijkheid te onderzoeken, aldaar het gedenkteken op te richten aan onze geliefde en betreunde koning Albert en het *Ros Beyaert* over te brengen naar het Maria-Hendrikaplein.

Van dit plan is echter afgezien omdat het niet te verwezenlijken is. De grote onkosten zouden 30 000 frank belopen. Bovendien zijn de moeilijkheden van de verplaatsing niet te overkomen, als men nagaat dat het *Ros* rond de tien ton weegt.

Ook zou het Maria-Hendrikaplein er teveel door ontsierd worden. In het middenpark van het statieplein zal een fontein komen, die beter zou passen in het kader van de omringende gebouwen.

15 augustus 1934

Verleden zondag heeft een groep leerlingen van de nijverheidsschool van Braine-le-Chateau een gedeelte van de dag gewijd aan een bezoek van de moderne gebouwen in de wijk Sint-Pieters-Aalst.

18 februari 1935

De parochie Sint-Pieters-Aalst krijgt weldra een nieuwe, moderne kerk. Als inwoner van de gewezen proosdij maakte de heer Valentin Vaerwyck gans belangloos de ontwerpen voor de nieuwe bidplaats.

Het herstel en de vergroting van het houten gebouw waren door de verkaveling van de gronden en de oprichting van stijlvolle woningen onontbeerlijk geworden. Na twee voorontwerpen zijn de definitieve plans uiteindelijk goedgekeurd en kan men de onderneming aanvangen.

Het oorspronkelijke schip zal in de nieuwbouw worden versmolten. De voor-gevel krijgt een middentoren, rijzig als een Italiaanse campanile, die vanaf de Graaf de Smet de Naeyerplaats het perspectief van de Fleurusstraat zal beheersen.

Het binnenwerk werd eveneens door architect Vaerwyck ontworpen en zal voor wat het beeldhouwwerk betreft worden uitgevoerd door de bekwame kunstenaar O. Sinia. De heren Crespin en Colpaert zullen de glasramen vervaardigen. Het kerkgebouw zal veel gelijkenissen vertonen met dat van de wijk *Oude Bareel* te Sint-Amandsberg, dat in 1932 en 1933 eveneens volgens de plannen van de heer Vaerwyck werd opgetrokken.

7 april 1937

Niet ver van het *Ros Beyaert* werd in het *Miljoenenkwartier* het borstbeeld opgericht van wijlen graaf de Smet de Naeyer, gewezen staatsminister. Samen met dit van de gewezen burgemeester Emiel Braun dat aan het belfort wordt geplaatst, zal het kortelings officieel worden ingehuldigd.

12 april 1937

Gisteren hebben rond 21 uur onbekende kerels de houten kast afgeworpen welke in de laan voorlopig het borstbeeld van graaf de Smet de Naeyer afdekt. Bij het naderen van voorbijgangers namen de *moedige* straatschenders de vlucht...

16 juni 1937

De nieuwe parochiekerk van Sint-Pieters-Aalst werd door Monseigneur Coppieters, bisschop van Gent, plechtig ingewijd.

Erik DE KEUKELEIRE

Fragmenten uit "De Wereldtentoonstelling van 1913 te Gent (1896-1920)", 340 blz. en "Sint-Pieters-Aalst, Sint-Pieters-Aaigem en Sint-Denijsplein - deel 3 (1919-1940)", 290 blz., oktober 2004, uitgaven in eigen beheer.